Ժ· ՏԱՐԻ 2891 ԹՈՒՂԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 14 ՀՈՌԻ 4386 23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1893 25 ՐԱՊԻԼ ԻՎՎԻ 1311

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԸՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆՆ ՊԱՏՃԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

استه‌اداره‌سی غزته‌جی‌لرك آه‌طه‌لر ه‌ده‌لرده

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ընդհանուր

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴ[illegible]

Կ. Պոլսոյ նամար Տարեկան [illegible] 48
» » Վեցամսեայ 28
Օսար երկիրներ Տարեկան Դրամ 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընտիր թուղթի վրայ նամառօտ տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց բաշխատարի Տարեկան Դրուշ 50

Ամբագրութեան վերաբերեալ նամակ կամ այլ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

23 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
23 նոյեմբեր 1[illegible]
զարմանէ պատ[illegible]
նուագի խնդիրը

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԵՊՏ. 23/5 ՀՈԿՏ. 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸՆԿԵՐՔ

ՈՒՐՑԵՑԻ ԴՈՐՆԵՐ

Կը լսենք թէ իբր եօթնանասուն և հինգ տարեկան բարեպաշտ հայ տիկին մը, որ առանձնասէր կեանք մը կը վարէ, 500 ոսկւոյ գումար մը Լուծէ բրած է բարեգործական նպատակներու, հետեւեալ կերպիւ· Պայման դրած է որ Բերայի Պարտուց հատուցման Յանձնաժողովին քով գտնուող իր այս գումարին տոկոսն իրեն տրուի ցմահ, և անկէ ետքն 250 ոսկին Ս· Փրկչի Հիւանդանոցին յատկացուի և 250 ոսկին Բերայի աղքատիկ մանկտւոյն դատարկութեան, մայր-գումարը միշտ նոյն յանձնաժողովոյ մնատկին մէջ պահուելով, և տոկոսը միայն գործածուելով նոյն երկու նպատակներուն· Այս բարեգործութիւնն անցեալ չաբթուն օրինական ձեւի տակ առած է, Շերիի վաղջնամէով մը, և իր կողմէ Միւթեվէլլի կարգած է Ազն· Ռուհանն էֆ· Խաճեան, որոյ մահէն ետքն օրէնս Պատրիարքը պիտի ըլլայ Միւթեվէլլի, յիշեալ 500 ոսկւոյն տոկոսներն ընդունելու և որոշեալ ձեւով գործածելու համար։

Թէպէտ գումարը մեծ չէ, բայց անօրինութիւնը գովելի է, և անոնք որ կը փափաքին Ձեայտն կերպիւ բարիք մ'ընել Ազգին, անոր կրօնական, բարոյական և իմացական զանազան պէտքերը գոհացնելով, կրնան այս բարի օրինակով օրինակին հետեւիլ· զի վագքի գրութիւնն որոյ վերաբերեալ կանոնագիրն Ազգ· Վարչութեան կողմէ հրատարակուած անցեալ տարի, օրինական ամուր կռուանի վրայ դրած է բարեգործական տրամադրութեանց գործադրութիւն, անձնական քմհաճոյքներու և անակնկալ պարագաներու և արկածներու դէմ պաշտպանելով կատարիչն կամաց գործադրութիւն· Բայ սատի, վագքն այն մեծ առաւելութիւնն ունի որ կտակարարն ազով իր ստացուածքին սեփականութենէն չի զրկուիր իր կենդանութեան պահուն, և միայն իր մահէն ետքը կը գործադրուի իր նշանակած Միւթեվէլլիին ձեռքէն։

Բերայի գործոց վրայ խօսելով, յիշատակելի է Թաթարնին տեղ կատուցուող չինքին յատակ տարին, և է սաեան վարժարանին և անոր յարակից Ս· Յարութեան եկեղեցւոյն չինութեան սկսիլն, որոյ մէկ մասին հիմնարկէքի արարողութիւնն անցեալ օր յիշուեցաւ· Աշնուած տեղեկութիւններէն կ'երեւի թէ այս երկու չինքեր դպրոցի կերպիւ պիտի բարւոքին Բերայի Հայոց հասարակային կացութիւնը, մին բարոյապէս իբրեւ կրթութեան և բարեպաշտութեան յատկացեալ հաստատութիւն, միւսն իբրեւ կալուած· Պերճ ճարտարապետ Պ· Տիւբէյ որ Պ· Վալօռէիի հետ կը չինէ էսաեանց և Նախկինաբերի վակֆ-էիի Ընկերութեան անուամբ կատարուող մեծ պատուոյն իՊէթէ-Պաշի, և համանման մեծ չէնքեր կատարած է Եւրոպիոյ մէջ և այլ կողմերն և ի Գահիրէ, վերաքննած, սրբագրած և վաւերացուցած է էսաեան վարժարանին յատակագիծերն, որ կը լսենք թէ տեսակին մէջ ամենէն նպատակայարմար չէնքերէն մին պիտի ըլլայ· Ս· Յարութեան մատուռն ալ քննատհմիկ ոճով մը պիտի կատուցուի, և անոր հիմնարկէքի արարողութիւնը վաղուց հանդիսիս պիտի կատարի ընդ նախագահութեամբ Ս· Պատրիարք Հօր, և իշխերկայութեան էսաեան հարազատաց· Յովհաննէս և Միքրիչ էֆէնտիներու, որպէս արդէն ծանուցած ենք։

Նարեկեան վարժարանի մասն և ազ· չիկ աշակերտաց առ այժմ տեղաւորուած են Արուեստանոցին մէկ կողմն, ուր թէեւ քիչ մը պիտի նեղուին, բայց ամեն ժամանակաւոր նեղութեան սիրով կը կրուի երբ ապագային մէջ մի անգամ ընդ միշտ հանգիստ գտնելու ապահովութիւնը կայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ· — Ասկէ առաջ ծանուցինք Ազե-Լէյի մէջ թէ Բ· Դուռն հրամայած էր որ Պարսկաստանի մէջ բնակեալ օսմ· հպատակները էսնաֆի տուրքն հատուցանեն ուրիշ օտարազգի հպատակաց յար և նման եղանակաւ, Թուրքիոյ մէջ բնակեալ պարսկական հպատակներն ևս փոխադարձաբար նոյն պրամադրութեան ենթարկուելու պայմանաւ։ Ըստ այսմ, Պարսկաստանի կուսակալներուն հրահանգ ղրկուած էր· Արդ, Թէհրանի օսմ· դեսպանատան կողմէ իմաց տրուած ըլլալով թէ Ռուսիա իր հպատակաց մասին նոյն տրամադրութիւնն ընդունած է այն պայմանաւ միայն որ տուրք վճարողներուն և որոց հաւաքիչներուն միջև ծագած ամեն վէճեր ռուսական հիւպատոսական դատարանաց առջև տեսնուին, Բ· Դուռն ևս, ինչպէս կը հաստատէ Մ· Նիկոլս Օ·Անթել, հրաման ղրկած է ի Թէհրան որպէս զի նոյն տրամադրութիւն օսմ· հպատակաց մասին ևս գործադրուի, այսինքն՝ օսմ· հիւպատոսական դատարանին առջև քննուին ամեն վէճք որք կրնան ծագիլ որոց հաւաքիչներուն և օսմ· հպատակներու միջև։

ԲԱՌԱՆԴԻՆՈՑԻ պատճառ· — Պուլկար պաշտօնէից և յոյն առաջատուներու մէջ ծագած խնդիրն հետեւեալ կերպիւ կը պատմեն Վիեննայի լրագիրք· — Անցեալ չաբթու յոյն նաւ մը Դանուբէն վար կ'իջնէր՝ Թուրնո-Սէվերինէյ գալով, երբ հովին սաստկութենէն քշուեցաւ պուլկարական եզերքն, ոչ շատ հեռի Վիտինէ, ուր գտնուող պահակները, մտածելով որ փչուած ըլլալուն համար, կրակ ըրին, նաւապետը թեւէն վիրաւորեցաւ· Նաւավէրը չկրնալով վթռուկին պատճառ նաեւ նաւը քանալ եզերքէն, և կրակէն զերծ մնալ, նաւը նետուեցան և լողալով անցան ռումանական եզերքը· Հիմա խնդիր է թէ Ռումանիա կընայ թէ ոչ պահանջել իր հպատակներուն համար· Թուրքի թղթակիցը չի կարծեր որ Պուքրէշի կառավարութեան կողմէ ա՛ և է դիտողութիւն ըլլայ· զի նախ բոլոր գործը պուլկարական չորերուն մէջ կատարուած է, և երկրորդ, ցուցնատահ և Ռումանիոյ միջև գիպլոմատական յարաբերութիւնք դեռ խզուած կը մնան Զարլզայի կառավարին խնդրոյն պատճառաւ, որ տակաւին կարգադրուած չէ, և հետևապէս Ռումանիա բնաւ արամագիր չի կրնար ըլլալ ի նպաստ Բուկառեստի միջամտութեան ընելու· Բայց ամիսս առաջին գեղջը չէ յարուած կրակ եղած է պուլկար պահակաց կողմէ, արդիւնած ենթերքներուն անհոգութեամբ մտնեցող առագաստանաւերուն վրայ, և հետևապէս քննութիւն պիտի կատարուի որպէս զի նոյնպիսի անհաճոյ միջադեպեր տեղի չունենան։

Ի ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ· ալիւրի սակաւութեան և հայի սղութեան պատճառաւ, աթքայական հրամանագիր մը հրատարակեցաւ, որ կ'արգիլէ 150,000 տահա ռաւելագոյն քանակի ներմուծումը մինչև առաջիկայ 31 յուլիս զեղչեալ մաքսով· Այս տարի Փորթուկալի մէջ այդիներն ալրուած ըլլալով մեծ մասամբ, հետևաբար ինդրելին կառավարութենէն որ Սպանիոյ գինի Փորթուկալ մուծանելու յորդուածութիւն ըլլայ· Այդպիսիք հակառակ են, իրենց կողմ ունենալով երկրին մաքսապաշտ օրէնքները· Գործը վէճի տակ է այժմ։

ԹՈՒԼՈՆի քաղաքապետ առաջարկեց կէս միլիոն ֆր· Յանձել ի պատիառաս նաւատորմին, բայց ուզեց որ Թուլոնի քաղաքն այս առթիւ փառաւորուելով հանդերձ, յանքին մեծագոյն մաս Թուլոնի քաղաքացիներուն պրպտելն չբերէ, այլ պետութիւնը կեդրոնական գանձէն նպաստէ· Ա՛ս այս Պ· Տիւբիւի պատասխանեց թէ կեդրոնական կառավարութիւնը ֆրանք մը չի կրնար նըպաստել քաղաքներուն իրենց հաշուոյն ընելիք հանդէսներուն համար· կառավարութիւնը գրամ պիտի յանձնէ միայն կառավարութեան ըլլալիք յանքուց համար· Հետևապէս, քաղաքներ պէտք է կրճատեն իրենց հանդիսից յայտագրերն, այնպես որ բոլոր յանքն իրենք կարենան հայթայթել· Փորթիւգալ քաղաքն իր մետալէն 350,000 ֆրանք պիտի յանքէ· ի սկզբան որոշած կէս միլիոնին տարբերութիւնը կառավարութենէն առնելու յոյս չկայ· Արդէն այլ և այլ կողմերէ խորհուրդ կը տրուի Ֆրանսայինները որ չափազանց բաներ չընեն, եթէ չեն ուզեր որ օտարք հեգնեն, կամ Ձարը նեղանայ· տեսնելով որ իր միաքին չանցած բաղաքական ցոյցի մը կերպարանքը կ'առնու գործը։

ՓԱՐԻԶ քաղաքին չորս պալարն այս տարի բաւեց քաղաքին, հակառակ եղրայրական ընդունելութեան որ տրուած է եւրոպիոյ այլ և այլ կողմերն և ի Ֆրանսա մասնաւորապէս· Կոյսերիք տրտպապէս և ուժգնապէս ազգասեացան, վազցնելով ընտանեան, և Սէնի վարակել չսրը տուներու մէջ գործածելու պէտք չըլլալով, կարգ մը համաճարակներու առաջքն առնուելուս, մանաւանդ մանաւանդ Տիֆֆ)· Այս չորս առատութիւն վերագրվի է՝ մասնակ գատառներէ այլ և այլ անոյշ չորերու ընդհացքն ի փարիզ ևս գործածելու համար եղած մասնաւոր զգուշութեանց, որոյ չնորհիւ Փարիզցիք ալ կարաս չեն Սէնի չորը գործածելու իրենց սուներուն մէջ· Բայց սակաւին կարելի է որ չորս նետուելիքն յառաջ գայ չափազանց երաշտութիւն պատճառ, և հետևապէս քաղաքային վարչութիւնը կ'առաջարկէ չորս նոր ընտրաքներ դէպ ի փարիզ բերել՝ կանոնաւոր խորտակելու և չորմաբարներու միջոցաւ· Այս նոր ձախքեր 25 միլիան կը հաշուին· Անկէ առչի ծախքերն ուելի մեծաքանակ կ'ելին· Բայց քանի որ փարիզցիք իրենց քաղաքին մաքրութեան և առողջութեան համար գրամ կատան և քանի որ այն գրամներ բուն իրենց նպատակին կը գործածուին, սակաւ նեղութիւն չի քաշուիր։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ· — Այս երկու չարքերի սկսան ի Պերլին բանակցութիւնք Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջև առեւտրական գաշնագրոյ մը կնքման համար, որ քանի տարիէ հետէ առկախ մնացած էր, և վերջերս տեսի տուած մաքսային պայքարի մը, յորմէ երկու կողմերն ևս կը գանգատին· Ռուս պատուիրակներն են Պ· Թիմիրիազեվ, Ռուսիոյ երմտական նախարարութեան առեւտրական ճիւղին գործակատարն և Պ· Արժեար Ռաֆալովիչ, Պ· Վիմմել գանձային նկատողութեան ի փարիզ, որ հրահանգ ընդունելու համար փութերազրկ դրգած էր· Երիցասարդ կան նաեւ մի քանի մասնագէտներ։

ՎԵՐԵԼՔՆ Ց'ԱՐԱՐԱՏ, զոր Աչէ-Եվի երեկ լսած ըլլալնիս, տեղի ունեցած է շատ յայտնի պայմաններու մէջ· Անգլիացի Պ· Հ· Ֆ· Պ· Լինչ կ'ընկերանային իր եղբօրորդի հարիւրապետ Լինչ և գումիերիացի առաջնորդ և վերակենդանի վարձառու Պ· Թոնկվարէր· Այս երեք անձինք այն լեռնագաշտին վրայ ժամանակ մ'ի վեր ճամբորդութիւններ կ'ընեն գիտական-աշխարհագրական նպատակաւ· Պ· Լինչ իբր ե ըևւնէ քաշած հետագրին մէջ զոր կը յիշէ Թոյնէ՝ կ'ըսէ թէ իրենք Սեպտ· 18 ին գիշերեցին Արարատայ ձիւնադաշտ գագաթին ներքեւ, 19 ին այն գագաթն ամբարձան՝ հասն ու կէս ժամ մնալնէ յետոյ· Լեռնային քանի մը լատանկարներ առին յաջողացան· Թոյնէ կը յայտնէ որ «Թէպէտ քանի մը անգամ երկրաշարժներ եւած են Արարատայ գագաթէը, բայց անտարակոյս Պ· Լինչ նոր և չահագրգիռ ծանօթութիւն մը պատրաստ ունենայ հազորդելու ասոր վերաբերեալ նկատողութեան համար այն յաղթանակներէն մէկը կար որը հոգւոյն մէջ կը թողուն անջնջելի հետք մը···

«Ո՞վ էր այդ կինը որուն վրայ քնկերներս ակնարկ կը խօսէին·

«—Թող գայ, գոչեցի, եթէ գիս արժանի գտնէ իրեն, կերդնում որ այդ գեղեցկութենէն պիտի կրնամ անմահ գլուխգործոց մը արտագրել։

«Յաջորդ օրը, իզաբել իմ աչխատանոցս կը ներկայանար։

«Յիրաւի, ոչ մէկ բացատրութիւն պիտի կրնար արտայայտել խորին, անմիջական տպաւորութիւնը որով համակուեցայ, երբ երեւցաւ վարպետներու չորքանկին մէջ, իր մեծ սեւ աչուըներովը զորս կը հովանաւորէին իր նայուածքը մեղմացող թարթիչներ, իր արձանագործական զիմագիծերով որք սակայն կ'ոգեւորուէին չքնդ կինդութեամբ մը, մարմնի այն մատուցիչ մտնքով որուն տակ կը զգացուէր տաք և զօրեղ արեան չրջանը· Թափոր կազմած էին անոր չուրջ որպես թագուհիի մը։

«Ծխափի մը մէջ պլուած, որ կը կազապարէր իր մարմինը, ինձ մօտեցաւ և երկարօրէն երեսս նայեցաւ· Ես աչքերովս կը լափէի զինքը· Ա՛ասոց խօսելու, մէկդի նետուց ճակատը ծածկող գլխարկը, և իր ձախակէն սեւ մազերու կոհակ մը ժայթքեց որ վերարկուի մը պէս գլորուելով գնաց գետին ինկաւ։

«Ցետոյ, իր նուրբ ձեռքեր իմ ձեռքիս դպան, և ըսաւ ինձ·

«—Կանչեցիր զիս· ևկա՛յ։

«Արդարեւ առջի օրն ինձ ըստածներուն նայիլով, այս քանին մէջ իմ հպարտութեան համար այն յաղթանակներէն մէկը կար որը հոգւոյն մէջ կը թողուն անջնջելի հետք մը···

«—Գեղեցի՞կ եմ, հարցուց ժպտալով մը։

«Ծեղեցի՞կ· գեղեցիկ էր հոգիներ կործանելու, խիղճի մէջ պատուէն զատ ամեն զգացում ոչնչեցնել տարեւոյ։

«Ա՜հ, պարոններ, այս կին որ ինձ կնայր, այս կին որուն ներկայութիւնը ինձ համար մէկ արբագործումն էր հանճարիս, ձեւի և իմաքի ամեն հրապոյրները պատրաստող այս արարածը՝ գեռ չգուշակեցի՞ք թէ ով էր···

«Այն կինն էր որ, ապագային, ամեն ցոփութիւններու մէջ նետուելէ ետք, զայն դանային անգթութեամբ պատռտելէ ետք միամիտներու և ուղղամիտներու սիրտը, եղաւ այն ցուլտ, անողոք ցոփուհին որ կը խաղցնէ ու կը մեղցնէ, այն Փարիզնէն որուն տակի խարտեի պէս կպած է գրեթէ ոլլոնդան մակդիր մը···

«Թինեան էր, այն վոր դուք Թուրէսի գքգահի կ'անուանէք։»

Այս անունն արտասանած պահուն Մարսիալ ամբողջ մարմնով սարսաց· ցնծագին կծկում մը ջղագրգիռ իր դիմագծերը· Կանգ առաւ· Բառն չարժումով մը խլեց հանկց վոզկապը, իբր թէ խեղդուք զգար, յետոյ ձեռքով ճակատը սրբեց, զոր սպառնչի քրտինք մը կը թրջէր· Ամենքն ալ կը լսէին, հասկնալով որ դիժամանքն իրասուհանութիւններու ժամն հասած էր։ Այո, կը ճանչնային այդ կինը որուն անունն արհամարհանքով մը և թագուն սոսկումով մը միայն արտասանուած էր, այդ կինը, որ, ինչպես կը յիշուի, Սիւմբրելի սքօտին մէջ վառած էր այն կիրքերէ մին որք անամօթութեան կը մղեն և մինչեւ ոճիր կը տանին մարդը։ Մարսիալ արեացաւ իր սիրտը սեղմող անձկութեան դէմ, և կարծես առանց գիտնալու ձայնը մեզմելով, յարեց·

«—Ինչո՞ւ այս կինը գիս ընտրած էր իբր զոհ։ Ի՞նչ ազէտալի քմայք առաջնորդած էր զայն իմ բովս։ Եւքէն հասկցայ··· պիտի ըսեմ ձեզ։

«Այն միջոցին խենդ էի։ Եւ երբ գինքը կը գիտէի առանց գտնելու անոր ուզելիքը խօսք մը, հեռացաւ և Թիթեւաւի եղած այն պատուանդաններէն միայն վրայ որք կառան կը ծառային օրինակներու։

«Հան, առատ լոյսի մէջ, արեւի ճառագայթի մը տակ որ կարծես երկինքէն կ'արձակուէր ոսկի ապարոշ մը չինելու համար անոր, առանց տագնապի, առանց խղճմտելու, չարժում մը ըրաւ··· և իր հագուստները գետին իյնան···

«Եւ ես, չլացած, ուղեղս և սիրտս համակուած այս երեւոյթով որ կենդանի արձան մը, մարմարէ աւելի գեղեցիկ կազապեկէ մը նոր Բիկմալիոնը կը մտէր, գոչեցի·

«—Ո՛չ, արժանի չեմ այս մտատիպարին։

«Ցետոյ, ես ինձ դիմացնելով, առի վրձիններս և տնտակ մը կատարելիամբ ջնջիցի ուրուագիծն այն մատաղ մարմնոյն որ հիմնակ գեղեցկութեան դէմ ոճիր մը կ'երեւար ինծի։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (45)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻՔԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱՆԵՐՄԻՆ ՍԿՈՒԻԲԸ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Ամսագիր՝ նուիրուած մանկական հիւանդութեանց եւ մանկան առողջապահութեան

Խմբագիր՝ Դոկտ. Ա. ՏԱՐԱՅԱՆ

Տարեկան բաժանորդագին՝ 50,000 ռուսական հնդկահաւ — Առանձին համար՝ 5000 ռուբլի

Ծանօթ՝ Ամսագրի խմբագրութիւնը կը պատասխանէ միայն այն նամակներուն, որոնց մէջ կը գտնուի բաժանորդագրութեան գումարը։

ՄԱՆԿԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՏԱՐԱՅԱՆ

ՄԱՆԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ա. ՏԱՐԱՅԱՆ

Մանկան հիւանդութիւնները ուրիշ հիւանդութիւններէ աւելի վտանգաւոր են, որովհետեւ մանուկը ինքզինքը չի կրնար պաշտպանել, չի կրնար ըսել թէ ինչ կը զգայ, ինչ կը ցաւի։ Ուրեմն մայրերը պարտական են ուշադրութեամբ հետեւիլ իրենց զաւակներուն, եւ հիւանդութեան առաջին նշանները տեսնելուն պէս դիմել բժիշկի։

Ամենէն աւելի տարածուած հիւանդութիւնները, որոնք կը պատահին մանուկներուն, են՝ ստամոքսի եւ աղիքներու հիւանդութիւնները, որոնք կը յառաջանան անմաքուր կերակուրներէ, ինչպէս՝ կաթ, միս, ձուկ, պտուղ, բանջարեղէն եւ այլն։ Ասոնք կը պատճառեն փսխում, փորլուծութիւն, որովայնի ցաւ, ջերմութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ուժասպառութիւն, գլխացաւ, ծարաւ, ցնցումներ, նոյնիսկ կրնան մահացու ըլլալ։

Ասոնց դէմ պէտք է զգուշանալ մանուկը լաւ խնամելով, մաքուր պահելով, եւ անոր կերակուրները ճիշտ ժամերուն տալով։ Մանուկը պէտք է ունենայ մաքուր շոր հագուստներ, մաքուր անկողին, մաքուր սենեակ, որ ունենայ բաւական լոյս եւ օդ։ Մանուկը պէտք է ամէն օր լուացուի, եւ ամէն անգամ որ կեղտոտի, անոր հագուստները պէտք է փոխուին։ Մանուկին ձեռքերը պէտք է միշտ մաքուր պահուին, որովհետեւ ան ամէն բան կը դնէ բերանը։

Մանուկին կերակուրները պէտք է տրուին ճիշտ ժամերուն, եւ ոչ թէ երբ որ մայրը կամենայ։ Մանուկը պէտք է ունենայ իր սենեակը

ԱՐՏԱՍՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

(Հեղինակը)

Մեկնաբանելով այն մեղադրանքները, որոնք հնչեցին ինձ հասցեագրված ելույթներում, ես ուզում եմ ասել, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող համաձայնել այն գնահատականների հետ, որոնք տրվեցին ինձ ելույթներում։ Ես կարծում եմ, որ այդ ելույթները, որոնք հնչեցին ինձ հասցեագրված, ոչ մի կերպ չեն համապատասխանում իրականությանը։ Ես կարծում եմ, որ այդ ելույթները ոչ մի կերպ չեն համապատասխանում իրականությանը։ Ես կարծում եմ, որ այդ ելույթները ոչ մի կերպ չեն համապատասխանում իրականությանը։

Ես կարծում եմ, որ այդ ելույթները

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԻՄԻՆՏՐԻՆ ԵՂԲԱՐՔՆԵՐ
ԵՒ ՆԱՒԱՐԱՆ ՔԱՐԱՒԱՆ
COMPAGNIE RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE
COMMERCE
Տպագրատան գրքի հրատարակիչ
Ա. ԲԱԲԱՋԱՆԵԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՀԱՏՈՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԻՄԻՆՏՐԻՆ ԵՂԲԱՐՔՆԵՐ
ԵՒ ՆԱՒԱՐԱՆ ՔԱՐԱՒԱՆ
COMPAGNIE RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE
COMMERCE
Տպագրատան գրքի հրատարակիչ
Ա. ԲԱԲԱՋԱՆԵԱՆ